

ARCHIV NÁRODNÍ GALERIE V PRAZE

OTAKAR VELÍNSKÝ **(* 1879 – † 1959)**

Inventář osobního fondu

Časové rozmezí: 1925–1953

Značka fondu: 115

Číslo evidenčního listu NAD: 80

Evidenční číslo inventáře: 196

Zpracovala: Lucie Večerníková

Místo: Praha 2021

Otakar Velínský (1879–1959)

Otakar Velínský se narodil 15. 9. 1879 v Dašicích. Již jako malý chlapec neustále kreslil. Ve čtrnácti letech odešel na kamenicko-sochařskou školu do Hořic. Byly to pro něho čtyři roky tvrdé práce po šedesáti hodinách týdně. Tam nabyl první zkušenosti a poznal první úspěchy. Po absolvování školy ovšem nenašel v Čechách práci. Odešel proto jako mnoho jiných do Berlína. I v Německu navštěvoval uměleckou školu. Po dvanácti pracovních letech se chtěl z Německa vrátit domů, což se mu za pomoci svého spolužáka Jana Štursy podařilo. Vrátil se do Prahy.

Velínský vtesal do kamene snad všechna Štursova díla. U něho také studoval na Akademii. Realizoval díla i jiných známých sochařů, např. Gutfreunda, Horejce, Kafky, Pokorného, Malejovského, Bandy, Lidického, Laudy a mnoha dalších. Po dvacet let pracoval jako vedoucí sochařsko-kamenické dílny na Akademii výtvarných umění. Vychoval celé generace sochařů a kameníků. Mnoho pražských soch vyšlo z jeho dílny. Byl dlouholetým členem Spolku výtvarných umělců Mánes v Praze. Pro doplnění lze dodat, že Velínský napsal kritický dopis o škole, která vychovává absolventy pro cizinu, ale nestará se o jejich uplatnění doma.

Břetislav Benda v řeči nad jeho rakví řekl mimo jiné: „Věnoval se své práci po celý život s nevšední pílí. Neznal odpočinek a pracoval i v neděli, kdy jiní odpočívali, aby se v klidu mohl věnovat svému vznešenému poslání – z mrtvé hmoty vytvořit život. Jeho kamenická huť byla nejlepší v naší vlasti“. Jan Bauch ve své knize vzpomíná: „V ateliéru jsem nakreslil velké sochařské ruce. Měl jsem silný zážitek z takových rukou. Patřily sochaři a kameníkovi Velínskému, který mistrovsky prováděl Štursovy plastiky“. V odkazu Josefa Sudka Národní galerii je i jím vytvořený Velínského portrét a snímek jeho rukou.

Pro město Dašice Velínský zhotovil pamětní desku T. G. Masaryka, která byla odhalena 31. května 1936 na nové radnici. Tato deska se ovšem nezachovala. Byla v padesátých letech sejmuta a zničena.

Otakar Velínský zemřel 26. 3. 1959 v Praze a je pohřben na dašickém hřbitově, kde se nachází, kromě rodinné hrobky rodiny Velínských, také další dva jím vytvořené pomníky.

Literatura

Pražské ateliéry, Nakladatelství československých výtvarných umělců, Praha 1961

Výtvarní umělci jihovýchodních Čech (Stručný přehled životopisných dat malířů, sochařů a grafiků Jihovýchodních Čech. Rodáků i těch, kteří zde kratší či delší dobu žili nebo zde hledali náměty a inspiraci pro svoji tvorbu.), Pardubice 1983

Nový slovník československých výtvarných umělců (II. díl; L-Ž), Ostrava 1993

Slovník českých a slovenských výtvarných umělců 1950-2008 (XIX. V-Vik), Ostrava 2008

Otakar Velínský pětasedmdesátníkem in: Výtvarná práce, roč. 2, č. 19, s. 6

Otakar Velínský (Kaleidoskop) in: Výtvarná kultura, roč. 4, č. 3, s. 63

Vývoj a dějiny archivního fondu

Část písemné pozůstalosti po Otakaru Velínském daroval do Archivu NG jeho syn Otakar Velínský v roce 1988.

Archivní charakteristika fondu

Archivní fond Otakara Velínského obsahuje pouze tři účetní deníky a pět sešitů s popisem prací z let 1925–1953, které souvisejí s chodem jeho kamenicko-sochařské dílny. Ta spolupracovala s řadou předních sochařů té doby. Jsou cenným pramenem k dějinám moderního českého sochařství.

Záznam o uspořádání fondu a sestavení pomůcky

Inventář fondu byl vytvořen v souladu se Zásadami pro zpracování osobních archivních fondů a pro psaní jejich inventářů, platných ve shodě s prováděcí vyhláškou č. 645 zákona č. 499/2004 Sb. O archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů. V rámci vnitřní skartace byly vyřazeny pomocné obálky a desky. Fond zpracovala Lucie Večerníková roku 2019. Je uložen pod přírůstkovým číslem AA 3107.

Inv. č.	Obsah	Počet ks/l	Časový rozsah	Př. č. AA	Č. kart.
Doklady – vlastní					
1	Účetní deník	1 kus	1925-1939	3107	1
2	Účetní deník	1 kus	1940-1949	3107	1
3	Účetní deník	1 kus	1950-1952	3107	1
4	Sešit s popisem prací a účetními záznamy	1 kus	1931-1934	3107	1
5	Sešit s popisem prací a účetními záznamy	1 kus	1932-1940	3107	1
6	Sešit s popisem prací a účetními záznamy	1 kus	1936-1940	3107	1
7	Sešit s popisem prací a účetními záznamy	1 kus	1941-1946	3107	1
8	Sešit s popisem prací a účetními záznamy	1 kus	1949-1953	3107	1

Tiráž

Otakar Velínský (1879–1959), soupis osobního fondu

časový rozsah fondu: 1925–1953

počet evidenčních jednotek: 1 karton

počet inventárních čísel: 8

rozsah v bm: 0,06 m

stav ke dni: 3. 2. 2020

jméno zpracovatele: Lucie Večerníková

číslo evidenčního listu NAD: 80

číslo evidenční pomůcky: 196

počet stran: 5

schválil dne: 21. 12. 2021 Mgr. Tomáš Hylmar

č. j.: 87/2021 – ANG